

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

MAGISTRAT

DR. RACHEL MONTEBELLO B.A. LL.D.

Rikors Numru 10/2022 RM

Synthesis Management Services Limited (C 55191)

-Vs-

Paul Tanti (K. I. 301867M)

Illum, 11 ta' Jannar 2024

Il-Qorti,

Rat ir-Rikors ipprezentat minn Synthesis Management Services Limited fir-Registru fl-14 ta' Jannar 2022 fejn talbet illi previa dikjarazzjoni li l-allegazzjonijiet dwar nuqqasijiet tal-operat tagħha magħmula mill-konvenut Paul Tanti waqt laqgħa tal-Kunsill Lokali tar-Rabat fis-27 ta' Ottubru 2021 waqt li kienet qed tiġi diskussa t-terminazzjoni tal-kuntratt "Tender RLC/T0160/17 For the Provision of a Contracts Manager", kienu malafamanti fil-konfront tar-rikkorenti, tant li kienu jikkontjenu allegazzjonijiet u insinwazzjonijiet inveritjieri, foloz u kellhom bħala skop li jiġġustifikaw u jikkonvinċu lill-Kunsill Lokali tar-Rabat biex jissanzjoni d-deċizjoni għat-terminazzjoni tal-kuntratt imsemmi, inaqqsu r-reputazzjoni, il-gieħ u l-kredibilita

' tas-soċjeta' esponenti u jesponuha għall-disprezz tal-pubbliku, il-konvenut jiġi ordnat biex immedjatament u b'mod formali jirtira kull allegazzjoni minnu magħmula fil-konfront tagħha u sabiex iħallasha dik is-somma li tiġi likwidata u ffixxata mill-Qorti bħala danni bl-applikazzjoni tal-Att dwar il-Midja u l-Malafama, Kap. 597 tal-Liġijiet ta' Malta.

Bl-ispejjez, inkluż tal-protest numru 481/2021 datat 14 ta' Diċembru 2021 fl-ismijiet 'Carabott Raphael noe vs Tanti Paul' u bl- imgħaxijiet legali, kontra l-intimat.

Rat ir-Risposta ppreżentata mill-konvenut Paul Tanti fit-8 ta' Frar 2022 fejn eċċepixxa :-

1. *"Qabel xejn, l-esponenti jindika illi l-kontenut tar-rikors odjern, kif ukoll dak tal-protest numru 481/2021 fl-ismijiet 'Raphael Carabott għan-nom u in rappreżentanza tas-soċjeta' Synthesis Management Services Limited (C-55191) v Paul Tanti et huwa invertier għal kollox.*
2. *L-intimat Paul Tanti ma għamel l-ebda allegazzjonijiet foloz, invertieri u inganni fil-konfront tar-rikorrenti.*
3. *L-esponenti anqas ma għamel ebda stqarrijiet diffamatorji fil-konfront tar-rikorrenti fil-midja miktuba u għalhekk ma jeżisti xejn li jista' ikunu meqjusa bħala stqarrija ppubblikata u li tikkostitwixxu libell ai termini tal-Kap 579 tal-Liġijiet ta' Malta u għalhekk qatt ma setgħet tinholoq azzjoni ta' libell kontra l-esponenti.*
4. *Minghajr preġudizzju għas-suespost, il-lanjanzi illi għandha r-rikorrenti fir-rigward tal-kuntratt illi kellha mal-Kunsill Lokali tar-Rabat għandhom jiġu indirizzati lill-persuni konċernati, ossia r-rappreżentanti tal-istess Kunsill, u ċertament mhux lill-esponenti u dan billi ma kienx l-esponenti illi ha deċiżjoni fir-rigward tar-rikorrenti.*
5. *In oltre, kwalunkwe kliem li ntqal mill-esponenti waqt laqgħa tal-kunsill kien*

dak li juri l-opinjoni tal-esponenti u kull persuna onesta setgħet ikollha l-istess opinjoni tal- esponenti abbażi tal-kwalunkwe fatt li setgħa jkollha quddiema persuna onesta dakinhar tal-laqgħa il-kunsill.

6. Fl-ahhar lok jingħad illi it-talba tar-rikorrenti hija mill-bqija infondata mill-fatt u fid-dritt u fi kwalunkwe każ, kienu x'kienu r-raġunijiet għat-terminazzjoni tal-kuntratt u/jew in-nuqqasijiet o meno tar-rikorrenti, dan ma kienx riżultat ta' allegazzjonijiet foloz, invertieri u inganni fil-konfront mill-intimat fil-konfront tar-rikorrenti.

Salv eċċezzjonijiet ulterjuri.”

Rat id-digriet mogħti fis-17 ta' Frar 2022 li permezz tiegħu ordnat il-prosegwiment tas-smiġħ tal-kawża mingħajr għaliex irriżulta li l-possibbilta' li jintlaħaq ftehim bejn il-partijiet permezz ta' proċess ta' medjazzjoni kienet waħda remota;

Semgħet ix-xhieda kollha u rat l-Affidavits tax-xiehda li ġew ipprezentati fl-atti proċesswali;

Rat il-provi u d-dokumenti kollha akkwiziti ;

Semgħet is-sottomissjonijiet orali tal-abbli avukati tal-partijiet fis-seduta tat-8 ta' Novembru 2023;

Rat illi l-kawża ġiet imħollija għal-lum għas-sentenza;

Ikkunsidrat;

Din hija azzjoni għal malafama taħt l-Att dwar il-Midja u l-Malafama.

Is-soċjeta' attriċi tidentifika l-malafama fl-allegazzjonijiet li saru mill-konvenut waqt il-laqgħa pubblika tal-Kunsill Lokali tar-Rabat fis-27 ta' Ottubru 2021, waqt li kienet qed tiġi diskussa t-terminazzjoni tal-kuntratt "*Tender RLC/T0160/17 for the Provision of a Contracts Manager*". Is-soċjeta' attriċi tasserixxi li l-allegazzjonijiet li saru mill-konvenut waqt il-laqgħa tal-Kunsill Lokali tar-Rabat fis-27 ta' Ottubru 2023 huma foloz u jikkostitwixxu malafama, u kienu intiżi biex jikkonvinċu lill-Kunsill Lokali biex jissanzjona d-deċiżjoni għat-terminazzjoni tal-imsemmi kuntratt¹.

Billi s-soċjeta' attriċi tikkontendi li l-malafama tikkonsisti fl-allegazzjonijiet li saru mill-konvenut bil-fomm matul l-imsemmija laqgħa, dan ifisser li l-azzjoni hi waħda għal malafama b'ingurja. Malafama mbaġħad, tfisser il-komunikazzjoni ta' kliem li jagħmlu ħsara serja lir-reputazzjoni ta' persuna u tinkludi l-libell u l-ingurja². Diversament minn libell, li huwa malafama permezz ta' pubblikazzjoni fil-midja miktuba, l-ingurja hi malafama li tkun saret bi stqarrija li tkun intqalet b'malizzja bil-fomm, magħrufa wkoll bħala *slander*.

Minn dan jikkonsegwi illi f'azzjoni għal malafama b'ingurja, jinkombi fuq l-attur li jressaq prova li tissodisfa lill-Qorti illi **l-kliem allegatament ingurjuż mhux biss ikkaġuna jew huwa kapaċi jikkaġuna ħsara serja lir-reputazzjoni tiegħu, iżda wkoll li dan il-kliem intqal b'malizzja**. Dawn iż-żewġ kriterji jenħtieġu jiġu ppruvati kumulattivament.

Ikkunsidrat;

L-ewwel talba tas-soċjeta' attriċi fir-Rikors promotur hi għall-kundanna tal-konvenut biex "*b'mod formali jirtira kull allegazzjoni minnu magħmul fil-konfront tagħha*". Dan m'huwiex wieħed mir-rimedji provduti mill-Att dwar il-Midja u l-Malafama ('l-Att') għal pubblikazzjoni diffamatorja. L-iskop tal-azzjoni tal-malafama hu li jipprovdi rimedju f'danni lill-persuna aggravata għall-ħsara li tkun ġiet ikkaġunata lir-

¹ Is-soċjeta' attriċi naqset milli tidentifika l-kliem preċiż li ntqal mill-konvenut u li qed jiġi impunjat mis-soċjeta' attriċi, iżda dan jirriżulta mill-provi, senjatament mix-xhieda ta' Rudolph Grima u Injazju Cassar.

² Artikolu 2, Kap. 579.

reputazzjoni tagħha b'riżultat tal-pubblikazzjoni diffamatorja, u l-azzjoni m'hijiex intiża biex jiġu rtirati stqarrijiet li huma foloz jew mhux fattwalment korretti. Rimedju bħal dan imur lil hinn mill-għan tal-azzjoni għal malafama³.

Fil-fatt, l-uniku sħarriġ li għandu jsir mill-Qorti f'azzjoni bħal din, huwa maħsub għad-determinazzjoni dwar jekk l-istqarrija impunjata fihix imputazzjoni diffamatorja li kkaġunat jew fihix il-propensita' li tikkawża ħsara serja lir-reputazzjoni tal-persuna aggravata⁴, u fl-affermattiv il-likwidazzjoni tad-danni, iżda xejn iktar minn hekk. M'huwiex apert lill-persuna aggravata titlob rimedji oħrajn apparti l-ħlas ta' danni, li m'humieq maħsuba espressament mil-liġi bħala rimedju f'azzjoni għal malafama. Dan qed jingħad ukoll għaliex l-azzjoni odjerna m'hijiex waħda mibdija taħt u għall-finijiet tal-artikolu 15 tal-Kap. 579, cioè' dritt għarrisposta, u ma saret ebda referenza għad-dispożizzjonijiet tal-imsemmi artikolu 15 tal-Att fir-Rikors.

Għaldaqstant, il-Qorti fil-parametri ta' din l-azzjoni kif imfassla, ma tista' qatt tikkunsidra favorevolment it-talba fir-Rikors promotur għal ordni li l-istqarrijiet allegatament ingurjuż, jiġu irtirati, u sejra tiċhadha.

Ikkunsidrat;

Mill-fatti li joħorġu mill-atti u mill-provi jirriżulta illi s-soċjeta' attriċi kienet ingħatat b'tender mill-Kunsill Lokali tar-Rabat, b'effett mill-1 ta' Frar 2018 sal-31 ta' Jannar 2022, kuntratt għall-proviżjoni ta' servizzi ta' *contracts management*. F'dan ir-rwol is-soċjeta' attriċi kienet tissorvelja u timmaniġja għan-nom tal-Kunsill Lokali tar-Rabat, l-għoti ta' diversi servizzi lill-istess Kunsill, fosthom servizzi ta' handyman, ġbir ta' skart u knis tat-toroq, u tirrapporta lill-Kunsill. Il-kuntratt għall-knis tat-toroq

³ Anke fil-każ fejn l-unika difiża hija l-verita', deċiżjoni favur il-persuna aggravata ma jfissirx li l-istqarrija impunjata tkun ġiet dikjarata li hija falza, iżda tammonta għal dikjarazzjoni li l-konvenut ma rnexxilux jipprova li l-istqarrija hija l-verita'.

⁴ U f'każ ta' ingurja, jekk l-istqarrija saritx b'malizzja.

kien ingħata lil Waste Collection Limited, filwaqt li l-konvenut Paul Tanti huwa l-*foreman* li jieħu ħsieb is-servizz tal-knis, impjegat mal-kuntrattur tal-knis.

Raphael Carabott, id-direttur tas-soċjeta' attriċi, xehed illi sa Mejju tas-sena 2021 ma kienx hemm problemi iżda minn dak iż-żmien 'il quddiem, beda jara l-attitudni tal-Kunsill fil-konfront tiegħu jiddeterjora u beda jhoss li kien ċertu animosita'. Sar jaf illi l-konvenut beda jagħmel allegazzjonijiet inveritieri fil-konfront tiegħu mal-kenniesa u mas-Sindku, fosthom li huwa beda jkeċċi lill-kenniesa, jaqbad magħhom u jnaqqas il-paga tagħhom. Għalkemm kien wissa lill-konvenut biex ma jibqax ixerred dawn l-allegazzjonijiet foloz, dan għalxejn u f'Lulju 2021 beda jirċievi telefonati mill-kenniesa fejn bdew isaqsuh għall-flus meta hu ma kellux x'jaqsam mal-paga tagħhom għaliex huma kienu impjegati tal-kuntrattur Waste Collection Limited. Kien hemm incident f'Awwissu 2021 meta l-imsemmi kuntrattur iddeċieda li jittrasferixxi wieħed mill-kenniesa lill-Kunsill Lokali tal-Imsida, fejn is-soċjeta' attriċi wkoll kienet tippresta servizzi ta' *contract management* u l-konvenut beda jehodha kontrih u jwaħħal fih li ħadlu l-kennies u bagħtu f'Kunsill ieħor.

Xehed ukoll illi l-qofol ta' dan kollu seħħ fil-laqgħa tal-Kunsill Lokali fis-27 ta' Ottubru 2021. Ftit granet qabel, huwa kien irċieva messaġġ mingħand is-Segretarju Eżekuttiv tal-Kunsill, Anthony Bonello, fejn qallu li l-kuntratt tal-*contracts management* kien ser jiġi terminat. Is-Segretarju ma riedx jikkomunika miegħu meta xi tliet ijiem qabel il-laqgħa, kien mar il-Kunsill għal spjegazzjoni iżda meta kien hemmhekk, ingħatawlu għadd ta' *default notices* kif ukoll avviż ta' terminazzjoni tal-kuntratt, datat 13 ta' Ottubru 2021.

Il-Qorti rat dawn id-*default notices*:-

B'*default notice* maħruġ mis-Sindku tal-Kunsill Lokali Rabat fit-8 ta' Ottubru 2021 is-soċjeta' attriċi giet mgħarrfa dwar nuqqas serju fl-operat tal-kuntratt mogħti lilha b'tender, konsistenti fil-fatt illi l-kuntratturi sorveljati minnha, fosthom il-kuntrattur tal-handyman u l-kuntratturi tal-ġbir tal-iskart, mhux lesti jaħdmu magħha u minħabba

dan, is-servizz sejjer lura. Id-*default notice* isemmi espressament rapport li kien sar minn Raphael Carabott lil Waste Collection Limited fejn gie rapportat illi l-konvenut Paul Tanti kien ha skart fis-Civic Amenity Site, liema rapport skont is-Sindku, tappan ir-reputazzjoni tal-Kunsill Lokali.

B'*default notice* iehor maħruġ mis-Sindku tal-Kunsill Lokali Rabat fit-12 ta' Ottubru 2021, is-soċjeta' attriċi giet mgħarrfa dwar nuqqas serju fl-operat tal-kuntratt, fir-rigward tal-kuntratt iffirmit bejn il-Kunsill u Waste Collection Limited, fejn thallew boroż taż-żibel għal hin twil f'positiviet turistiċi u baqgħu ma ngabrux.

Imbagħad fit-13 ta' Ottubru 2021 inħareġ avviż tat-Terminazzjoni tal-Kuntratt, li bhala raġuni għat-terminazzjoni, iċċita espressament episodji dwar in-nuqqas tal-gbir tal-iskart, in-nuqqas ta' superviżjoni tal-kenniesa u d-deterjorament tal-kwalita' tas-servizz, kif ukoll ir-rapport li kien sar lil Wasteserv Limited fil-konfront tal-konvenut, mertu tad-*default notice* datat 12 ta' Ottubru 2021: "*Għaldaqstant il-Kunsill Lokali tar-Rabat qiegħed jittermina l-kuntratt ta' Contract Manager b'mod immedjat*".

Fir-rigward, Raphael Carabott xehed hekk:-

"naturalment id-deċiżjoni ħaduha fis-27 ta' Ottubru 2021 mentri t-terminazzjoni kienet 13 ta' Ottubru jiġifieri s-sindku u s-segretarju kienu diġa' ddeċiedu li jiena ha jitterminali l-kuntratt qabel iddeċieda l-Kunsill fis-27."

Huwa jattribwixxi d-deċiżjoni tal-Kunsill Lokali li jittermina l-kuntratt mas-soċjeta' attriċi qabel iż-żmien pattwit, għall-allegazzjonijiet li l-konvenut kien ilu jagħmel fil-konfront tiegħu matul sajf shiħ, u li beda jxewwex lis-Sindku kontrih. Qabel il-laqgħa tas-27 ta' Ottubru 2021, huwa qabbad avukat biex jiddefendi ruħu waqt il-laqgħa kontra d-*default notices* u l-avviż ta' terminazzjoni tal-kuntratt. Huwa kien qed isegwi l-laqgħa *online* għaliex ma kienx mistieden jattendi, iżda ra li s-Sindku kien stieden lill-konvenut Paul Tanti biex jispjega lill-kunsilliera fuq is-servizz tal-knis. Meta l-konvenut gie biex jitkellem waqt il-laqgħa, intefa l-awdjo u ma seta' jinstema' xejn

minn dak li ntqal mill-konvenut. L-għada huwa tkellem ma' Rudolph Grima, wiehed mill-Kunsillieri li kien fil-laqgħa, u rripetielu dak li kien qal il-konvenut waqt il-laqgħa.

Rudolph Grima xehed illi huwa kien preżenti fil-laqgħa tal-Kunsill Lokali tar-Rabat tas-27 ta' Ottubru 2021 fejn giet diskussa l-kwistjoni tat-terminazzjoni tal-kuntratt bejn is-soċjeta' attriċi u l-Kunsill. Ikkonferma li l-laqgħa kienet giet sospiza u ntefa l-awdjo tat-trasmissjoni *online* meta gie biex jitkellem il-konvenut, li kien mistieden biex jispjega x'kienu d-*default notices* li nħarġu fil-konfront tas-soċjeta' attriċi u kien qal: (i) li ma kienx hemm relazzjoni tajba bejn Raphael Carabott u l-Kunsill Lokali, (ii) li Carabott kien hedded li jnaqqas il-pagi tal-kenniesa u (iii) kien ukoll irrapporta lill-istess konvenut lil Wasteserv Ltd li kien qed jarmi l-iskart goff tal-Kunsill f'siti fejn mhux suppost jintrema'.

Injazju Cassar, kunsillier fil-Kunsill Lokali tar-Rabat li wkoll kien preżenti għal-laqgħa tas-27 ta' Ottubru 2021, ikkonferma dan fis-sostanza meta xehed hekk⁵:

“Paul Tanti qal li kien hemm is-Sur Raphael Carabott beda jikmanda l-kenniesa u jindahlihomm f'xogħolhom bħal speċi u jnaqqsilhom xi flus fix-xahar u qal illi mhux sew illi jibqgħu sejr in dawn l-affarijiet u waqfuhom mill-Wasteserv ukoll, ma hallewhx jidhol il-Wasteserv.”

Anthony Bonello, is-Segretarju Eżekuttiv tal-Kunsill, ukoll xehed illi ma kienx xogħol Raphael Carabott taht il-kuntratt ta' *contract management*, li jissorvelja x-xorta ta' skart li qed jintrema' fil-facilitajiet tal-Wasteserv Ltd.

Ikkunsidrat;

Il-Qorti tibda biex tosserva illi mhux komputu tagħha f'azzjoni ta' malafama bħlama hi l-azzjoni odjerna, biex tiddeciedi jekk id-deciżjoni tal-Kunsill Lokali li jittermina l-

⁵ Xhieda tal-4 ta' April 2022, paġna 51 tal-atti tal-kawża.

kuntratt ta' *contracts management* konkluz mas-soċjeta' attriċi, kienetx f'lokha jew jekk huwiex minnu li s-soċjeta' attriċi naqset milli tadempixxi l-obbligi tagħha taht il-kuntratt, jew jekk b'xi mod ieħor imxiet hażin. L-azzjoni odjerna hi, dikjaratament, waħda għal malafama minħabba ingurja, intiża *inter alia* għall-ħlas tad-danni għal malafama, likwidati skont kif maħsub mill-Att dwar il-Midja u l-Malafama.

Għalhekk l-istħarriġ tal-Qorti huwa arginat, fl-ewwel lok, għad-determinazzjoni dwar jekk l-istqarrijiet impunjati bħala malafamanti humiex azzjonabbli bħala stqarrijiet diffamatorji għall-fini tal-artikolu 3(4) tal-Att. Dan jistipola li stqarrijiet m'humieux diffamatorji sakemm ma jikkawżawx ħsara serja jew ikunu jistgħu jikkawżaw ħsara serja lir-reputazzjoni tal-persuna jew persuni speċifiċi li jagħmlu t-talba, iżda, ħsara lir-reputazzjoni ta' korp li jopera għal profitt m'hijiex ħsara serja sakemm ma tkunx ikkawżat jew tkun ser tikkawża telf finanzjarju serju.

Fir-rigward ingħad hekk⁶:-

*“Whether the threshold of serious has been met is a multifactorial question, that ... will require the court to consider matters such as the nature and the inherent gravity of the allegation, whether the publication was oral or written, the status and the number of publishees and whether the allegations were believed, the status of the publisher and whether this makes it more likely that the allegation will be believed and the transience of the publication.”*⁷

Kwantu speċifikatament azzjonijiet għal malafama li jigu istitwiti minn korp li jopera għal profitt, jingħad illi għalkemm korp, bhala persuna legali, m'għandux emozzjonijiet u ma jistax għalhekk, fil-prattika, iħossu offiz jew insultat iżda jista' jsofri biss ħsara finanzjarja, il-ħsara li tista' gġarrab m'hijiex limitata biss għal telf ta'

⁶ Gatley, *ibid.* 2.4, pg. 39.

⁷ Dwar ir-rekwiżit tal-prova tal-ħsara serja lir-reputazzjoni, il-Gatley jgħid hekk- *“Proof that serious harm to reputation has actually occurred will obviously suffice but the claimant need only prove that such harm was likely. The harm need not manifest itself in financial terms, though it may do so: serious harm for the purposes of this provision may also be established by proof that the effect of the libel was to cause others to shun the claimant, or that the claimant was caused serious injury to feelings, distress, hurt and/or humiliation.”* - Gatley, *ibid.* 2.6, pg. 41.

introjtu, għaliex ir-reputazzjoni kummerċjali u l-avvjament ukoll jistgħu iġarrbu ħsara. Għalhekk, kumpannija tista' ssostni azzjoni għal malafama jekk jiġi ppruvat illi l-kliem diffamatorju jimpingi negattivament b'mod serju fuq ir-reputazzjoni kummerċjali tagħha jew fuq in-negozju tagħha b'mod li kkawża jew ikun ser jikkawża telf finanzjarju serju.

*“A trading corporation or company “has a trading character, the defamation of which may ruin it”. ... “The reputation of a corporate body is capable of being, and will usually be, not simply something in which its directors and shareholders may take pride, but an asset of positive value to it.”*⁸

Il-Qorti ma tqisx illi huwa meħtieġ sabiex jiġi sodisfatt il-kriterju impost mill-artikolu 3(4) tal-Att, illi s-soċjeta` ingurjata tipprova telf finanzjarju attwali u dan minhabba fid-diffikolta` manifesta li jiġi ppruvat ness kawżali bejn il-malafama u t-tnaqqis tal-introjtu. Huwa għal din ir-raġuni li l-liġi tqis bhala suffiċjenti l-prova li **ikun ser jiġi kkawżat** telf finanzjarju serju. Dan ir-rekwiżit huwa differenti mir-rekwiżit ta' ħsara serja lir-reputazzjoni ta' persuna naturali, fejn l-artikolu 3(4) tal-Att iqis bhala suffiċjenti l-prova l-potenzjal ta' ħsara serja, fejn l-istqarrija impunjata **tista' tikkawża** ħsara serja. Fil-każ ta' korp li jopera għal profitt, tabilhaqq irid jintwera li sejjer jiġi kkawżat telf finanzjarju serju b'effett tal-istqarrija malafamanti u mhux biss il-potenzjal ta' telf finanzjarju.

Kwantu għall-ħtieġa tal-malizzja tal-istqarrija f'azzjoni għal ingurja, bhalm'hi l-azzjoni odjerna, il-prova ta' dan l-element tinkombi lill-persuna aggravata u għalhekk jispetta lis-soċjeta attriċi tikkonvinċi lill-Qorti illi l-konvenut ma kellux il-fehma ġenwina jew ma kienx jemmen onestament f'dak li esprima fil-konfront tagħha jew li hija kien motivat fl-istqarrija tiegħu minn malizzja jew intenzjoni ħażina.

⁸ Gatley, *ibid.*, 8.16, p. 295.

In materja, Collins⁹ jirritjeni illi “*knowledge of the falsity of a defamatory statement will ordinarily be conclusive evidence of malice.*” Ikompli jgħid: “*Malice may also be inferred from a defendant’s ill-will, prejudice, bias, recklessness, lack of positive belief in the truth of what is published, or improper motive ...*”

Fuq kollox jinsab ritenut illi:- “*Malice cannot be inferred solely from the use of inflammatory or exaggerated language, or a failure to retract and apologise.*”¹⁰

Ikkunsidrat;

Il-Qorti tibda biex tosserva illi t-tielet eċċezzjoni tal-konvenut fir-Risposta tiegħu, fejn jikkontendi li jonqos l-element tal-midja mitkuba, m’hijiex tajba u f’lokha, għaliex kif rajna, il-malafama b’ingurja issir oralment, bil-fomm, u mhux bil-midja miktuba, purche’ naturalment jissussisti l-element tal-pubblikazzjoni. Fil-każ ta’ ingurja, dan l-element hu sodisfatt jekk il-kliem jiġi komunikat mhux biss lill-persuna aggravata iżda imqar ukoll lil persuna oħra¹¹, filwaqt li fil-każ ta’ libell, l-artikolu 3(1) tal-Att joħloq preżunzjoni ta’ publikazzjoni meta l-istqarrijiet diffamatorji isiru fil-midja miktuba. Iż-żewġ xejriet tal-malafama huma manifestati wkoll fil-fatt illi taħt l-Att dwar il-Midja u l-Malafama, il-massimu tad-danni morali li jista’ jiġi likwidat u aġġudikat għal malafama b’ingurja, huwa ferm inqas mill-massimu tad-danni morali aġġudikabbli għal malafama b’libell¹² u dan huwa x’aktarx dovut għan-natura transjenti tal-kliem u stqarrijiet li jsiru bil-fomm, diversament mill-forma fiżika u xi kultant ukoll permanenti ta’ stqarrijiet li jsiru fil-midja mitkuba.

Fit-trattazzjoni finali, ġie sottomess mill-abbli avukat tal-konvenut li l-azzjoni attriċi għandha tfalli wkoll għaliex hu nieqes l-element tal-pubblikazzjoni tal-malafama

⁹ Collins on Defamation: Matthew Collins QC, Oxford University Press, 2014 Ed. - pp. 244.

¹⁰ Blackwell v. News Group Newspapers Ltd (2007) EWHC 3098 (QB) para. 18-19, kif ċitat f’Collins, *ibid.* pp. 245.

¹¹ “*Communication only to the defamed person may be sufficient, however, where that person is under a duty to and does, communicate the statement to another...*” – Collins on Defamation, Matthew Collins QC, Oxford University Press, (2014 Ed.) p. 70.

¹² L-Artikolu 9 tal-Att dwar il-Midja u l-Malafama jstabbilixxi li l-ammont li jista’ jingħata bħala danni morali f’azzjoni għal ingurja, fis-somma massima ta’ ħamest elef Euro.

għaliex meta l-konvenut tkellem waqt il-laqgħa tal-Kunsill Lokali tas-27 ta' Ottubru 2021, il-microphone kien mitfi u għalhekk id-diskors ma kienx imxandar.

Din is-sottomissjoni m'hijiex tajba. Huwa stabbilit mill-provi u f'kull każ hu ovvju li l-konvenut ma kienx waħdu fil-laqgħa u għalhekk, l-element tal-pubblicita' – fundamentali biex isejjes azzjoni għal malafama - huwa ppruvat.

Ikkunsidrat;

Qabel xejn, għandu jiġi stabbilit liem'huma l-istqarrijiet diffamatorji li qed jiġu impunjati mis-soċjeta' attriċi, l-imputazzjonijiet li jtnisslu minn dawn l-istqarrijiet u jekk dawn humiex diffamatorji għall-fini tal-artikolu 3(4) tal-Att.

It-talba tas-soċjeta' attriċi hi arginata esklussivament għall-istqarrijiet jew allegazzjonijiet li saru mill-konvenut waqt il-laqgħa tas-27 ta' Ottubru 2021, u għal ebda stqarrija jew allegazzjoni oħra li mill-provi jista' jirriżulta li saret mill-konvenut fil-konfront tagħha. Jirriżulta wkoll illi l-istqarrijiet allegatament malafamanti saru mhux lilha direttament iżda lill-Kunsilliera li kienu preżenti fil-laqgħa.

Mix-xhieda ta' Rudolph Grima u Injazju Cassar li semgħu lill-konvenut jindirizza lill-kunsillieri fil-laqgħa in diżamina, il-Qorti tidentifika s-segweni stqarrijiet jew allegazzjonijiet li saru minnu fil-konfront tad-direttur tas-soċjeta' attriċi:-

(i) kien qed jikmanda lill-kenniesa, jindaħlilhom f'xogħolhom kif ukoll naqqsilhom xi flus mill-pagi tagħhom u (ii) kien irrapporta li l-konvenut għan-nom tal-Kunsill Lokali tar-Rabat kien qed jarmi l-iskart fil-facilita' tal-Wasteserv b'mod irregolari.

Is-soċjeta' attriċi tikkontendi li dawn l-allegazzjonijiet huma foloz u inveritieri u saru bil-ħsieb speċifiku li “*jigġustifikaw u jikkonvinċu lill-Kunsill Lokali tar-Rabat biex jissanzjona d-deċiżjoni għat-terminazzjoni tal-kuntratt*¹³”.

Ghandu jingħad illi mhux kull stqarrija li hija falza jew inveritiera hi wkoll neċessarjament diffamatorja għaliex kif rajna, stqarrijiet m'humieq diffamatorji jekk ma jikkaġunawx ħsara lir-reputazzjoni lill-persuna aggravata u fil-każ ta' korp li jopera għal profitt, ħsara lir-reputazzjoni ma titqiesx li hija ħsara serja sakemm ma tkunx ikkawżat jew tkun ser tikkawża telf finanzjarju serju.

Dan ifisser illi għalkemm jista' jkun li l-konvenut għamel stqarrijiet foloz jew bla bażi fil-konfront tas-soċjeta' attriċi matul il-laqgħa tal-Kunsill Lokali tar-Rabat fis-27 ta' Ottubru 2021, ma jfissirx b'daqshekk li dawn huma diffamatorji għaliex is-soċjeta' attriċi jeħtiġilha tipprova wkoll speċifikament illi dawn ikkaġunaw ħsara serja lir-reputazzjoni tagħha kif ukoll għaliex hija kumpannija kummerċjali, telf finanzjarju serju.

Skont kif ġie ritenut minn Lord Atkins fid-deċiżjoni ċelebri **Sim v. Stretch**¹⁴, biex stqarrija titqies li hija diffamatorja, jinħtieġ li, “*the words tend to lower the plaintiff in the estimation of right-thinking members of society generally.*”

Il-Qorti tibda biex tgħid illi fl-istqarrijiet magħmula verbalment mill-konvenut waqt il-laqgħa, ma tirravviża ebda ħtieġa ta' tiftix għal xi tifsira kumplikata jew xi inferenza lil hinn minn dak li jirriżulta mill-kliem infushom, ċioe' li s-soċjeta' attriċi fl-eżekuzzjoni tar-rwol tagħha ta' *contracts manager*, indaħlet f'materji li ma kienux komputu tagħha taħt il-kuntratt, holqot tensjoni u problemi bejn il-Kunsill u l-ħaddiema tal-kuntratturi u għamlet allegazzjonijiet li jirriflettu ħażin fuq il-Kunsill Lokali. Ma hemm xejn fl-istqarrijiet jew fil-kliem li huwa inerentement ingurjuż jew diffamatorju jew li fih tendenza li jikkawża xi ħsara lir-reputazzjoni - wisq inqas ħsara

¹³ Tender RLC/T0160/17 'For the Provision of a Contracts Manager'.

¹⁴ [1936] 2 All ER 1237, 1240.

serja kif rikjest mil-liġi - f'għajnejn persuna ordinarja u raġjonevoli li jisma' l-kliem impunjat. Anke jekk tassew is-soċjeta' attriċi kienet qed taġixxi entro l-parametri tagħha bħala *contracts manager* meta sorveljat l-operat tal-kenniesa u jew tathom struzzjonijiet, jew meta rrapportat irregolaritajiet fir-rimi tal-iskart, u allura l-allegazzjonijiet li saru mill-konvenut setgħu ma kienux korretti jew fondati, dan ma jfissirx li l-istqarrijiet tal-konvenut huma diffamatorji.

Ibda biex il-kliem allegatament malafamanti ntqal matul laqgħa tal-Kunsill Lokali fis-27 ta' Ottubru 2021 f'liema laqgħa, skont kif jirriżulta mill-minuti (Dok. RG1), kien hemm preżenti biss disa' persuni: kunsilliera, il-viċi sindju u s-sindku tal-Kunsill. Huwa minnu il-l-laqgħa kienet aċċessibbli għall-pubbliku għaliex kienet *streamed live* iżda jirriżulta wkoll illi fil-ħin li tkellem il-konvenut u s'intendi għamel l-istqarrijiet orali allegatament diffamatorji, l-awdjo ma kienx qed jiġi trasmess għaliex il-microphone kien mitfi bil-konsegwenza li kienu biss il-kunsillieri preżenti fiżikament għal-laqgħa li semgħu l-kliem tal-konvenut. Għalkemm f'dan il-każ l-udjenza kienet waħda ferm limitata għaliex in-numru tal-persuni li lilhom ġew ippubblikati l-kliem allegatament ingurjuż hu wieħed negligibbli, ma jfissirx li l-kriterju ta' ħsara serja lir-reputazzjoni hu neċessarjament eskluż, għaliex tabilhaqq fil-każ in diżamina l-kliem ġew ippubblikati lil dawk il-persuni li kellhom is-setgħa li jiddeċiedu dwar it-terminazzjoni o meno tar-relazzjoni kontrattwali bejn il-Kunsill u s-soċjeta' attriċi.

Iżda bla dubju, il-firxa ferm limitata tal-pubblikazzjoni ma jistax ma jinċidix negattivament fuq l-element tal-ħsara serja lir-reputazzjoni. Magħdud dan il-fatt illi il-kliem tal-konvenut, meħudin komplissivament, ma jnisslux tifsira diffamatorja. Dan qed jingħad għaliex il-pubblikazzjoni ta' stqarrijiet foloz jew inveritieri li ma jkunux akkumpanjati minn allegazzjonijiet speċifiċi ta' kondotta ħażina u li ma jikkostitwixxux attakk fuq il-karattru morali tal-persuna aggravata, m'humiekkunsidrati bħala diffamatorji. Ma jirriżultax illi l-konvenut, fid-dikjarazzjonijiet li għamel fil-laqgħa in diżamina, allega li s-soċjeta' attriċi tikkonduċi n-negozju tagħha b'mod irregolari, inkompetenti jew diżonest, u dawn id-dikjarazzjonijiet ma ġewx

akkumpanjatati minn imputazzjoni speċifika ta' kondotta illegali jew mhux etika da parti tal-kumpannija.

Kif rajna, is-soċjeta' attriċi fir-Rikors promotur, tishaq li l-konvenut għamel l-allegazzjonijiet impunjati bl-iskop li jikkonvinċi lill-Kunsill Lokali tar-Rabat biex jissanzjona d-deċiżjoni ġia' meħuda għat-terminazzjoni tal-kuntratt tal-*contract management*. Izda hu paċifiku fil-ġurisprudenza dwar il-liġi tad-diffamazzjoni illi biex jiġi stabbilit l-imputazzjoni li titnissel mill-istqarrijiet impunjati f'azzjoni għal diffamazzjoni, l-intenzjoni tal-pubblikatur hija kompletament irrelevanti¹⁵.

Ukoll: “... *what imputation is conveyed by any particular words is to be determined on an objective test, that is, by the meaning in which the ordinary reasonable person would understand them, and is not to be determined by what the defendant intended to convey. 'Liability for libel does not depend on the intention of the defamer, but on the fact of defamation.'*”¹⁶

Inoltre, l-iskop li ġie addebitat mis-soċjeta' attriċi lill-kliem tal-konvenut, mhux sorrett mill-provi għaliex jirriżulta illi l-konvenut ma kienx attenda għal-laqgħa minn jeddu jew talab jew insista li jitkellem dwar il-kuntratt tal-*contracts management*, izda skont dak li jirriżulta mil-minuti tal-laqgħa, kien ġie mistieden mis-Sindku biex, testwalment “*jagħti aktar dettalji dwar dan il-kuntratt tal-knis li kien fil-passat qed jieħu ħsiebu wkoll.*” Barra dan il-fatt illi hu stabbilit ukoll illi l-kuntratt tas-soċjeta' attriċi kien diġa' ġie terminat mill-Kunsill Lokali tar-Rabat u għalhekk, il-kliem tal-konvenut f'it seta' kellu effett fuq dak ġia' deċiż, wisq inqas ikkawża ħsara serja.

Evidentement, kien hemm storja ta' konflitti u diżgwid bejn Raphael Carabott, id-direttur tas-soċjeta' attriċi, u l-konvenut, dwar is-superviżjoni tal-ħaddiema u t-twettiq tal-kuntratt tal-knis tat-toroq, u ma kellhomx relazzjoni professjonali tajba. Filwaqt li

¹⁵ **Jeynes v News Magazines Ltd** [2008] EWCA. L-intenzjoni tal-pubblikatur hija relevanti biss għall-fini tad-difiża taħt l-artikolu 5 tal-Att dwar il-pubblikazzjoni ta' materja ta' interess pubbliku u f'libell kummerċjali taħt l-artikolu 16 tal-Kap. 579.

¹⁶ Gatley, *ibid.* 3.15, p. 117.

s-soċjeta' attriċi kienet il-kuntrattur responsabbli għall-eżekuzzjoni tal-obbligi tal-kuntratturi l-oħrajn tal-Kunsill, fosthom tal-knis tat-toroq, il-konvenut ukoll kien jissorvelja lill-kenniesa bħala parti mir-rwol tiegħu bħala l-foreman tal-kuntrattur tal-knis, Waste Collection Limited, u jidher li għalhekk bew iwahħlu f'xulxin kull meta kien ikun hemm xi lment mis-Sindku dwar xi kwistjoni marbuta mal-kenniesa.

Il-Qorti rat il-korrispondenza elettronika esebita mis-soċjeta' attriċi, fejn jirriżulta illi s-Sindku tal-Kunsill kien sostna li s-soċjeta' attriċi għandha kunflitt ta' interess għaliex taħdem mal-kuntratturi oħrajn involuti mal-Kunsilli Lokali f'Malta, u kien jilmenta ma' Raphael Carabott dwar inċidenti varji li kienu nqalgħu mal-ħaddiema tal-kuntrattur Waste Collection Limited, filwaqt li Raphael Carabott min-naħa tiegħu kien jitfa' t-tort fuq il-konvenut bħala l-foreman imqabba mill-istess kuntrattur, li ma kienx qed jagħmel xogħlu sew.

Kwantu għall-element tal-malizzja, għalkemm tassew ma jidherx li s-soċjeta' attriċi kellha xi setgħa tnaqqas il-pagi tal-kenniesa, li jfisser li l-allegazzjoni li saret f'dan is-sens mill-konvenut ma jidherx li hija fondata, il-Qorti m'hijiex sodisfatta li l-prova tal-falsita' ta' aspekk wieħed mill-istqarrijiet impunjati, hu biżżejjed waħdu biex jiġi stabbilit l-element tal-malizzja.

Ma ntweriex sodisfaċjentement li l-istqarrijiet kollha tal-konvenut magħmula waqt il-laqgħa, kienu foloz, wisq inqas li kienu motivati minn ingann u malafede: għall-kuntrarju il-Qorti, wara li semgħet ix-xhieda hi tal-fehma illi x'aktarx dawn l-istqarrijiet kienu x'aktarx ixprunati mit-tensjoni li nħoloq meta l-operat tal-kenniesa beda jiġi sorveljat mis-soċjeta' attriċi minflok mill-konvenut, u minn malintizi dwar il-menti li dwarhom il-kenniesa kienu jifftu qalbhom mal-konvenut in-konnessjoni mas-sorveljanza li kienet issir minn Raphael Carabott. Hekk per eżempju, jirriżulta li t-tnaqqis fil-pagi tal-kenniesa kien isir mill-kuntrattur u mhux mis-soċjeta' attriċi, iżda dan abbażi ta' informazzjoni registrata mill-apparat tal-GPS li s-soċjeta' attriċi kellha aċċess għaliha. Dan, fost ilmenti oħrajn marbut mal-ilbies tal-uniformijiet, kien holoq l-ambjent ta' nuqqas ta' kuntintizza fost il-kenniesa li l-konvenut kien tkellem dwaru

fil-laqgħa tas-27 ta' Ottubru 2021 fir-rwol tiegħu ta' *foreman* tal-istess ħaddieman. F'dan il-kwadru ta' fatti, il-Qorti tqis li l-prova tal-malizzja ma saritx kif imiss u fil-grad meħtieġ mil-liġi.

Illi stabbilit li l-kliem ma fihomx tifsira inġurjuża u ma fihomx propensita' inerenti ta' ħsara serja lir-reputazzjoni, u stabbilit ukoll il-mankanza tal-prova tal-malizzja, il-Qorti tista' tieqaf hawn fl-istahriġ tagħha. Izda għandu jingħad illi s-soċjeta' attriċi naqset ukoll milli tressaq provi dwar xi impatt ta' ħsara li dan il-kliem kellu fuq ir-reputazzjoni tagħha f'għajnejn mhux il-Kunsill Lokali tar-Rabat, izda f'għajnejn persuni ordinarji u raġjonevoli.

Skont kif ġie mfisser fid-deċiżjoni fil-każ ta' **Lachaux**¹⁷, il-kriterji godda għall-azzjonabbilita' tal-malafama, stabbiliti fl-artikolu 1 tad-Defamation Act (2013) - l-ekwivalenti għall-artikolu 3(4) tal-Att domestiku - ifissru li llum bil-promulgazzjoni tal-liġi l-ġdida, jeħtieġ li jiġi ppruvat mhux biss in-natura diffamatorja tal-kliem jew stqarrijiet pubblikati izda wkoll l-impatt negattiv ikkaġunat b'effett tal-pubblikazzjoni:-

*"... section 1 necessarily means that a statement which would previously have been regarded as defamatory, because of its inherent tendency to cause some harm to reputation, is not to be so regarded unless it "has caused or is likely to cause" harm which is "serious". The reference to a situation where the statement "has caused" serious harm is to the consequences of the publication, and not the publication itself. It points to some historic harm, which is shown to have actually occurred. This is a proposition of fact which can be established only by reference to the impact which the statement is shown actually to have had. It depends on a combination of the inherent tendency of the words and their actual impact on those to whom they were communicated. The same must be true of the reference to harm which is "likely" to be caused.*¹⁸

¹⁷ *Ibid.*

¹⁸ Paragrafu 14 tad-deċiżjoni tal-Qorti Suprema tar-Renju Unit **Bruno Lachaux v. Independent Print Ltd et.**

Ġie ritenut ukoll mill-Qorti Suprema illi mhux biżżejjed bl-introduzzjoni tal-kriterju ta' ħsara serja u telf finanzjarju serju, li l-karattru diffamatorju tal-istqarrija impunjata jiġi stabbilit biss b'referenza għat-tifsira tal-kliem u t-tendenza inerenti tagħhom li jagħmlu ħsara lir-reputazzjoni tal-persuna aggravata, u jeħtieġ addizzjonalment għas-suċċess tal-azzjoni li l-persuna aggravata jiddemostra bħala fatt, anke permezz ta' inferenza ta' fatt, illi l-ħsara kkawżata mill-pubblikazzjoni kienet serja jew hi potenzjalment serja¹⁹ - prova li fil-każ in diżamina hi mankanti b'mod assolut sija in kwantu t-tifsira tal-kliem impunjat u sija wkoll fuq il-livell ta' ħsara kawżata mill-pubblikazzjoni²⁰.

Kemm hu hekk, Anthony Bonello, is-Segretarju Eżekuttiv tal-Kunsill Lokali tar-Rabat ċaħad fix-xhieda tiegħu illi d-*default notices* kienu nħarġu mill-Kunsill abbażi ta' dak li kien qal il-konvenut, u li kienu s-Segretarju u s-Sindku nfushom li kienu qalulu li Raphael Carabott kien qed joħloq tensjoni mal-kennisa billi kien ukoll isegwi lill-ħaddiema bil-GPS u jammonihom jekk ikun jirriżulta li jkunu weqfin mix-xogħol. Ikkonferma wkoll illi l-Kunsill Lokali ma qagħadx biss fuq dak li kien qal il-konvenut waqt il-laqgħa iżda għamel il-verifiki tiegħu direttament mal-kennisa qabel ittieħdet id-deċiżjoni li jiġi terminat il-kuntratt tas-soċjeta' attriċi. Jirriżulta wkoll li d-*default notices* kienu nħarġu wkoll minħabba ċirkostanzi oħrajn li fihom il-konvenut ma kellu ebda sehem.

Imbagħad, Injazju Cassar fix-xhieda tiegħu wkoll eskluda li wara d-diskors tal-konvenut fil-laqgħa, ittieħdu xi deċiżjonijiet fir-rigward tas-soċjeta' attriċi, ħlief li l-Kunsill aċċetta li jhallas l-ammonti li kienu pendenti u dovuti lis-soċjeta' attriċi biex jiġu evitati proċeduri fil-qorti, għaliex il-kuntratt bejn il-Kunsill u s-soċjeta' attriċi kien diġa' ġie terminat minħabba li nħarġu tliet *default notices*.

¹⁹ Ibid. para. 21 tad-deċiżjoni.

²⁰ *A contrariu sensu*, dan ifisser illi fejn il-kliem infushom tal-istqarrija impunjata ma jnisslux fihom infushom tifsira diffamatorja, l-azzjoni ma tistax tirnexxi anke jekk il-kriterju ta' telf finanzjarju serju attwali jew imminenti jkun ġie ppuvat għaliex iż-żewġ kriterji huma kumulattivi u mhux alternattivi, li jfisser li l-prova tal-ħsara serja lir-reputazzjoni u, f'każ ta' korp li jopera għal profitt, telf finanzjarju serju, għandha tiġi stabbilita indipendentement u b'żieda mal-prova tat-tifsira diffamatorja tal-istqarrijiet impunjati.

Il-Qorti tosserva wkoll illi fil-minuti tal-laqgħa tas-27 ta' Ottubru 2021 (Dok. RG1), ġie reġistrat illi s-Sindku Sandro Craus stieden lill-kunsillieri biex jisingħu lill-handyman tal-Kunsill, il-konvenut Paul Tanti testwalment biex jagħti iktar dettalji dwar il-kuntratt tal-knis u²¹ in segwitu:-

“Intlaħaq ftehim biex issur laqgħa ma' Synthesis Management u Waste Collection Ltd biex b'mod amikevoli nirtiraw it-terminazzjoni li diġa' ntbagħtet mhux għax naqblu magħha iżda biex naslu għax ftehim u nevitaw id-dewmien u l-ħela ta' ħin fil-Qrati ta' Malta.”

Għalkemm jirriżulta li in segwitu għal-laqgħa tas-27 ta' Ottubru 2021 il-Kunsill baqa' qatt ma bagħat għad-direttur tas-soċjeta' attriċi u għal Waste Collection Limited biex jismagħhom, minkejja d-deċiżjoni li ttieħdet fl-imsemmija laqgħa, huwa eskluż li l-konvenut kellu x'jaqsam mad-deċiżjoni biex ma tinstemax il-verżjoni tas-soċjeta' attriċi²².

Għall-Qorti dan kollu jfisser illi kuntrarjament għal dak li qed jiġi asserit mis-soċjeta' attriċi, il-kuntratt ta' *contracts management* ma ġiex itterminat mill-Kunsill Lokali tar-Rabat abbażi tal-allegazzjonijiet li saru mill-konvenut waqt il-laqgħa tas-27 ta' Ottubru 2021 – ħaġa li ġiet eskluża wkoll minn Rudolph Grima u f'kull każ il-kuntratt ġie mitmum b'effett tal-avviż ta' terminazzjoni datat 13 ta' Ottubru 2021. Jidher ukoll illi minkejja dak li seta' qal il-konvenut waqt l-imsemmija laqgħa, il-Kunsilliera ddeċidew li jitlaqgħu mas-soċjeta' attriċi bil-ħsieb il t-terminazzjoni tal-kuntratt tagħha mal-Kunsill Lokali, tiġi rtirata.

Ma jirriżulta minn imkien u lanqas ġie allegat illi in segwitu għal-laqgħa, saru xi allegazzjonijiet ulterjuri jew illi l-laqgħa amikevoli ma saritx jew ma ntlahaqx ftehim

²¹ '46.05 Biex il-Kunsill Lokali tar-Rabat jittermina l-kuntratt tal-Contract Manager, Synthesis Management Ltd.

²² Xhieda ta' Anthony Bonello, 16 ta' Mejju 2022.

biex jiġi rtirat l-avviż tat-terminazzjoni tal-kuntratt minhabba xi allegazzjonijiet li kienu saru mill-konvenut waqt il-laqgħa.

Il-korollarju ta' dan kollu hu wkoll illi l-kriterju tat-telf finanzjarju serju, meħtieġ b'mod essenzjali għall-azzjonabilità tal-malafama fejn il-persuna aggravata hi korp li topera għall-profitt, hu wkoll mankanti. Is-soċjeta' attriċi naqset milli turi illi sofriet jew serja ssofri telf finanzjarju serju bħala konsegwenza tal-istqarrijiet tal-konvenut waqt il-laqgħa tas-27 ta' Ottubru 2021 u f'kull każ, kif ġia' stabbilit, ma jirriżultax li l-kuntratt ta' *contracts management* ġie terminat b'riżultat tal-istqarrijiet tal-konvenut matul il-laqgħa. **Barra dan il-fatt illi l-azzjoni attriċi ġiet arginata esklussivament fuq il-kliem allegatament ingurjuż li ntqal mill-konvenut waqt il-laqgħa msemmija u mhux f'xi okkażjoni oħra, qabel jew wara.**

Kif ingħad qabel, dan il-kriterju ta' telf finanzjarju serju jrid jiġi sodisfatt b'mod tassattiv u preordinat għas-suċċess ta' azzjoni ta' libell fil-mertu, fejn jeħtieġ li jiġi ppruvat li l-korp aggravat soffra minn hsara serja lir-reputazzjoni tiegħu konsistenti f'telf **finanzjarju attwali jew imminenti** ta' kalibru serju.

Fid-dibattiti Parlamentari dwar l-introduzzjoni tad-Defamation Act 2013 fir-Renju Unit, li fuqu jinsab imsejjes kważi verbatim u fl-intier tiegħu l-Att dwar il-Midja u l-Malafama, intqal illi "*the use of the phrase 'serious financial loss' makes it absolutely clear that the financial loss required to meet the serious harm test must itself be serious.*"²³ Dan biex jitnaqqas l-incidenta ta' proċeduri dwar pretensjonijiet li huma trivjali u mhux ta' portata serja u li ma jkunx fihom l-imminenza ta' telf finanzjarju serju. Kif ingħad, għalkemm il-ligi ma teħtieġx prova ta' rabta kawżali bejn dan it-telf u l-imputazzjonijiet diffamatorji, ċertament, bl-introduzzjoni ta' kriterji specifici bħal dawn għall-azzjonabbilita` tal-allegat malafama, il-Qorti hi tal-fehma li prova tas-serjeta` tat-telf finanzjarju jew tal-imminenza ta' tali telf, hija *sine qua non*. Prova li f'dan il-każ, ukoll hi mankanti.

²³ Collins on Defamation, 2014 Ed., per Matthew Collins QC, 7.15, p. 150. Hawnhekk jikkwota lil Lord Hansard fil-House of Lords fit-23 ta' April 2013.

Għal dawn il-motivi kollha, taqta' u tiddeċiedi billi filwaqt li tiċhad it-tielet eċċezzjoni tal-konvenut fir-Risposta tiegħu u tilqa' t-tieni, ir-raba' u s-sitt eċċezzjonijiet biss safejn huma kompatibbli ma' dak hawn deċiż, tqis li l-istqarrijiet impunjati m'humiex diffamatorji għall-fini tal-artikolu 3(4) tal-Att dwar il-Midja u l-Malafama (Kapitolu 579) u konsegwentement, tiċhad it-talba ta' SYNTHESIS MANAGEMENT SERVICES LIMITED, bl-ispejjeż jithallsu mill-istess soċjeta attriċi.

**DR. RACHEL MONTEBELLO
MAĠISTRAT.**